

Құрметті студент!

2017 жылы «Ауылшаруашылық ғылымдары - 1» бағытындағы мамандықтар тобының бітіруші курс студенттеріне Оқу жетістіктерін сырттай бағалау 4 пән бойынша өткізіледі.

Жауап парақшасын өз мамандығыңыздың пәндері бойынша кестеде көрсетілген орын тәртібімен толтырыңыз.

Мамандық шифры	Мамандықтың атауы	Жауап парағының 6-9 секторларындағы пәндер реті
5B080700	«Орман ресурстары және орман шаруашылығы»	1. Ормантұқымы ісі 2. Орман питомниктері 3. Орман шаруашылығы 4. Орман өсімдіктері

1. Сұрақ кітапшасындағы тестер келесі пәндерден тұрады:
  1. Ормантұқымы ісі
  2. Орман питомниктері
  3. Орман шаруашылығы
  4. Орман өсімдіктері
2. Тестілеу уақыты – 180 минут.
Тестіленуші үшін тапсырма саны - 100 тест тапсырмалары.
3. Таңдаған жауапты жауап парағындағы пәнге сәйкес сектордың тиісті дөңгелекшесін толық бояу арқылы белгілеу керек.
4. Есептеу жұмыстары үшін сұрақ кітапшасының бос орындарын пайдалануға болады.
5. Жауап парағында көрсетілген секторларды мұқият толтыру керек.
6. Тест аяқталғаннан кейін сұрақ кітапшасы мен жауап парағын аудитория кезекшісіне өткізу қажет.
7. - Сұрақ кітапшасын ауыстыруға;
- Сұрақ кітапшасын аудиториядан шығаруға;

- Анықтама материалдарын, калькуляторды, сөздікті, ұялы телефонды қолдануға

қатаң тиым салынады!

8. Студент тест тапсырмаларында берілген жауап нұсқаларынан болжалған дұрыс жауаптың барлығын белгілеп, толық жауап беруі керек. Толық жауапты таңдаған жағдайда студент ең жоғары 2 балл жинайды. Жіберілген қате үшін 1 балл кемітіледі. Студент дұрыс емес жауапты таңдаса немесе дұрыс жауапты таңдамаса қателік болып есептеледі.

Ормантұқымы ісі

1. Жемістер мен тұқымдардың пісу белгілері:

- A) Генеративтік
- B) Морфологиялық
- C) Физиологиялық
- D) Орнықты жеміс
- E) Бүршіктердің
- F) Күз мезгілдері

2. Орман ағаштарының тұқымдарының өнімділігін болжағанда қысқа мезгілдік болжау негізінде фенологиялық бақылаулар қолданылады, сондықтан келесі жеміс беру кезеңдері белгіленеді:

- A) Жеміс піспеуі
- B) Жапырақтану
- C) Жемістің пісуі
- D) Түйін байлану
- E) Гүлдеу кезеңі

3. Ормандағы ағаштарының жемістену кезеңділігі:

- A) Жемісі піскен жыл
- B) Тұқым мол жыл
- C) Тұқымды жыл
- D) Физикалық піскен жыл
- E) Тұқым аз жылы
- F) Тұқым шықпаған жыл
- G) Биологиялық жыл

4. Жалаңаш тұқымдылар:

- A) шырша
- B) шаған
- C) балқарағай
- D) терек
- E) қайың
- F) қандағаш

5. Піскен жемістерінің түсі ашық қоңыр болатын ағаш түрлері:
- A) шарын шағаны
  - B) кәдімгі шырғанақ
  - C) ақ үлпек қайың
  - D) дала алшасы
  - E) ұсақ жапырақты жөке
6. Шырынды жеміс түрлері:
- A) үйеңкі
  - B) шырша
  - C) шырғанақ
  - D) жаңғақ
  - E) қайың
7. Жабық тұқымдылар:
- A) Талшын
  - B) Қарағай
  - C) Сібір шыршасы
  - D) Сібір майқарағайы
  - E) Қайың
8. Орман шаруашылығындағы тұрақты орман тұқым базасының нысандары болып табылады:
- A) Тұқым учаскелері
  - B) Тұқым плантациясы
  - C) Жас ормандар
  - D) Жеміс бақтары
  - E) Орман питомниктері
  - F) Егістік алқаптар
9. Тұқымдарды аудандастыруда тұқым сапасын сипатта:
- A) аймақтарға тән тұқымдарды ауыстыру аралығын анықтау
  - B) екпелердің өсуі мен дамуын зерттеу
  - C) екпелерге климаттық жағдайдың әсерін зерттеу
  - D) екпелердің түр құрамын зерттеу
  - E) көшеттердің ауруын анықтау

10. Орман тұқым ісі учаскелері:

- A) гендік мақсатта құрылған питомниктер
- B) уақытша орман тұқым ісі учаскелері
- C) тұрақты орман тұқым ісі учаскелері
- D) орман тұқым ісі плантациясы
- E) селекциялық мақсатта құрылған учаскелер
- F) жемістік орман питомниктері

11. Резервті қорларды сақтау мәселелерді шешеді:

- A) клонды екпелерді құру
- B) бағалы генотиптерді бөлу
- C) орман генетикалық қорларын шешу
- D) гендік ағаштарды шешу
- E) клонды мұрағат, коллекциялық екпелерді құру
- F) жеке бағалы ағаштар мен алқаағаштарды шешу
- G) орман генетикалық қорларын бөлу

12. Қазақ мемлекеттік орман тұқым мекемесінің зертханасы орташа үлгідегі орман тұқым партиясына, талдау негізінде тұқым сапасы туралы құжаттар береді, олар:

- A) Төлқұжаттар көшірмесі
- B) Сәйкестік шартты куәлігі
- C) Зиянкестерді анықтау акті
- D) Тұқым сапасының анықтамасы
- E) Пайдалы функцияларының тізімі
- F) Орташа үлгі алу нұсқаулығы
- G) Ылғалдылық көрсеткіші

13. «МОС-1» -1 тұқым тазалағыш машинада:

- A) тұқымдар сұрыпталады
- B) қарақат тұқымдары шығарылады
- C) тұқымдар тазаланады
- D) қарлыған тұқымдары шығарылады
- E) тұқым қанатсыздандырылады

14. Үй жануарларына азық ретінде берілетін ағаш түрлері:

- A) қандағаш
- B) емен
- C) шырша
- D) қарағай
- E) кәдімгі қына ағашы
- F) атбасталшын
- G) сексеуіл

15. Табиғат жағдайында орманды қалпына келтіруде селекциялық – генетикалық негізіндегі орман тұқым шаруашылығын ұйымдастыру келесі мәселелерді шешеді:

- A) Тұқым беруді жақсарту
- B) Ағаштың тұқымын жинау
- C) Пісіп-жетілген ағаштар алу
- D) Құнды бұта тұқымын өсіру
- E) Тұқымды өсіруді ұйымдастыру
- F) Биологиялық алуан түрлілік

16. Емен ағашының жаңғақтарын сақтау ерекшеліктері:

- A) Траншеяларда
- B) Себеттерде
- C) Қар астында
- D) Шыны құтыларда
- E) Сумен жуады
- F) Ұзақ кептіреді
- G) Құмға көмеді

17. Шаған, үйеңкі, жиде тұқымдарын стратификациялағанға дейін сақталатын жерлер:

- A) герметикалық жабық шыны ыдыстарда
- B) ашық алаңдарда
- C) жабық шыны ыдыстарда
- D) ағаш жәшіктерде
- E) қалыңдығы 20 см аспайтын- себеттерде
- F) жәшіктерде

18. 1000 дәннің салмағын анықтау:

- A) тұқымдардың ірілігіне, түсіне қарамастан 2 рет 500 дәннен жеке – жеке санап алу
- B) аралас тұқымдарды бөлу
- C) тұқымдарды таңдап 2 рет 1000 дәннен жеке-жеке санап салу
- D) дәннен сынама тұқымды таразыда өлшеп, талдау карточкасына жазу
- E) таза тұқымды құрама тақтаға төгіп жеке-жеке қою
- F) аралас тұқымды құрама тақтаға төгіп араластыру

19. Тұқымдарды өсіру кезіндегі орындалатын шарттар:

- A) тұқым өсірілетін бөлме температурасы 25 градус болу керек
- B) төсеніш ылғалды болуы керек
- C) бөлме температурасы 0 градустан жоғары болмау керек
- D) төсеніш құрғақ болуы керек
- E) күнде 6 сағат бойы төсеніш температурасын 20 градустан 30 градусқа жеткізу
- F) төсеніш ылғалдылығы бір деңгейде- өте кеуіп кетпеуіне тым суланып кетпеу керек
- G) тұқым өсірілетін бөлме температурасы 15 градустан төмен болмауы керек

20. Орман шаруашылығында әрбір дайындалған орман тұқым шикізатының партиясына:

- A) Дақылдар сұрыптайды
- B) Жеке куәлік беріледі
- C) Сақтау орнын бекітеді
- D) Тексеріледі, кептіреді
- E) Этикетка бекітіледі

21. Орман тұқым шикізатын алыс қашықтыққа тасымалдау шарттары. Орман тұқым шикізаты бір мөлшердегі партиялармен қабылдау шарттары:

- A) Қолайлы температура сақталады
- B) Екпе ағаш тұқымын сұрыптау
- C) Тиісті сертификаттар бойынша
- D) Орман билеті беріледі
- E) Заңды ережелерге сәйкес
- F) Арнайы куәлік толтырылады
- G) Екпе ағашты сорттайды

22. Орман тұқым дәнінің өнуіне әсер ететін қоршаған ортаның басты факторлары:

- A) Су, температура
- B) Ағаш тұқымдарын тазалау
- C) Ылғалдылық болмау
- D) Тұқымын сортқа бөлу
- E) Тұқымдарын сұрыптау
- F) Механикалық өңдеу

23. Қазақ мемлекеттік орман тұқым мекемесінің зертханасында орман тұқым шикізатының тұқымының өсу сапасын зерттеу, фитопатологиялық талдау, тұқымның қауіпті саңырауқұлақтар мен бактериялармен жұқтыру дәрежесін анықтайды, әдістемелері:

- A) Тұқым зиянкестерін
- B) Уақытында тексереді
- C) Ағаш ауруларын
- D) Центрифугалау
- E) Биологиялық
- F) Макроскопиялық

24. Тұқым бақылау станциясының мамандары тексеруге келіп түскен орташа үлгілердің алдымен тексерістен өткізетін көрсеткіштер:

- A) Контейлерде, жәшікте
- B) Тиісті формадағы паспорт
- C) Ағаш тұқымдарын сорттау
- D) Селекциялық сұрыптау
- E) Партия салмағы сәйкестігін
- F) Ыдыстың бүтіндігіне
- G) Этикетка міндетті түрде

25. Қазақ мемлекеттік орман тұқым мекемесінің зертханасында зиянкестермен зияндану дәрежесін анықтау кезінде, тұқымдарды белгілі сұйықтарға батыру арқылы анықтайды, шарттары:

- A) Тірі зиянкестер санын
- B) Зақымдану пайызын
- C) Заңды ережелерге сәйкес
- D) Сертификаттар, құжат
- E) Зиянкестердің түрлерін

**Ормантұқымы ісі
ПӘНІ БОЙЫНША
СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**

Орман питомниктері

1. Уақытша питомниктің мерзімі:

- A) 5 ЖЫЛ
- B) 3 ЖЫЛ
- C) 10 ЖЫЛ
- D) 8 ЖЫЛ
- E) 4 ЖЫЛ
- F) 6 ЖЫЛ
- G) 15 ЖЫЛ

2. Қазып алынған көшеттерді сұрыптау нешеге бөлінеді

- A) 5
- B) 8
- C) 2
- D) 1
- E) 6

3. Сеппелерге жататын көшеттердің жасы:

- A) 3
- B) 2
- C) 9
- D) 4
- E) 7
- F) 5

4. Питомникті суару техникасы:

- A) БДН-3
- B) КПН2,0
- C) ДДН-70
- D) ПКУ-4-35
- E) насос СНП-50-80
- F) КДУ-47
- G) ДДД-100

5. Орман питомнигінің мектеп бөлімінде тікпе көшеттерді қатарлап орналастыру тәсіліндегі қатарлар арасындағы қашықтық:

- A) 0,8 м
- B) 1,8 м
- C) 1,3 м
- D) 1,5 м
- E) 1,7 м
- F) 1,9 м

6. Қазып алынған көшеттерді уақытша сақтайтын әдістер:

- A) питомникте ұстау
- B) су астында ұстау
- C) мұздатқышта сақтау
- D) орман ішінде сақтау
- E) көлеңкеде сақтау
- F) сабанмен жауып сақтау
- G) траншеяда сақтау
- H) жәшіктің ішінде сақтау

7. Жарамды екпе көшеттердің көрсеткіштері:

- A) тамыры шіріген
- B) өсуі тоқтаған
- C) тамырлары сау
- D) бүршіктері жетілген
- E) сабақтары түзу

8. 1-2 жылдық екпе ормандардың нормативтік өміршеңдігі 70 % құрайтын облыстар:

- A) Қарағанды
- B) Алматы облысы
- C) Оңтүстік Қазақстан облысы
- D) Жамбыл облысы
- E) Атырау облысы
- F) Ақмола облысы

9. Орман питомнигінің тығыздалған мектеп бөлімінде питомниктерін аралап орналасуындағы қатарлар саны:

- A) 1
- B) 2
- C) 5
- D) 6
- E) 8
- F) 7

10. Орман питомниктерінде арамшөптерге қарсы қолданылатын гербициттер:

- A) лотус Д
- B) артразин
- C) секатор
- D) пума супер
- E) барс супер

11. Орман питомниктерінде топырақты тырмалауға арналған тырмалар:

- A) БДТ-3
- B) КРХ-4
- C) БЗТС-1.0
- D) КФП-1.5
- E) ЗККШ-6
- F) ПОН-30
- G) СШН-3

12. Шөпті танапты жерлерді өңдеу жұмысына жатады:

- A) көпжылдық шөптерді себу
- B) шөп өскен жерді өңдеу
- C) минералды тыңайтқыштар енгізу
- D) жыртылмалы қабатты тереңдету
- E) топырақты терең қопсыту
- F) жерді толық тегістеу
- G) жыртылмалы қабатты таяздау

13. Азот тыңайтқыштары:

- A) аммиак суы
- B) селитра
- C) аммофос
- D) суперфосфат
- E) преципитат
- F) диаммофос
- G) аммиак

14. Өскіндердің қалыптасу, өсіп-өну фазасында күн жарығын 50 % қажет ететін ағаш түрлері:

- A) қармала
- B) қайың
- C) үйеңкі
- D) қарағай
- E) шегіршін

15. Қазақстанда және Қырғызстанда 1958 жылдан бастап екпе көшеттерінің тұқымдарын кең қатарлап себе бастаған ағаш түрлері:

- A) үйеңкі
- B) шренк шыршасы
- C) қайың
- D) жөке ағашы
- E) шаған
- F) шегіршін

16. Өскіндері топырақ қабатының температурасы төмендеуіне өте сезімтал ағаш түрлері:

- A) долана
- B) ақ қараған
- C) қарағай
- D) шырша
- E) қармала

17. Мектеп бөлімінің міндеті:

- A) көгалдандыру көшеттерін өсіру
- B) бір жылдық сеппе көшеттерін өсіру
- C) сеппе көшеттерін өсіру
- D) бір жылдық екпе көшеттерін өсіру
- E) бір және жылдық сеппе көшеттерін өсіру
- F) екпе көшеттерін өсіру
- G) тікпе көшеттерін өсіру

18. Тұрақты орман питомниктерінің мектеп бөлімінде өсірілетін ағаш түрлері:

- A) балқарағай
- B) ұшқат
- C) жұпаргүл
- D) сексеуіл
- E) шырша
- F) шаған

19. Алматыдағы жалпы генетика және цитология институтында микроклондау жүргізілген ағаш түрлері:

- A) Шренк шыршасы
- B) татар үйеңкісі
- C) қотыр қайың
- D) боз жиде
- E) кәдімгі емен
- F) шығыс туясы

20. Ауыспалы егіс танабының 1 га жоңышқа себу мөлшелері, кг:

- A) 6,5
- B) 9
- C) 3
- D) 7
- E) 6
- F) 5
- G) 4
- H) 10

21. Қазақстанда орман питомниктері IV-топқа жататын облыстар:

- A) Орталық Қазақстан облысы
- B) Ақмола облысы
- C) Солтүстік Қазақстан облысы
- D) Қостанай облысы
- E) Алматы облысы

22. Қазіргі кезде қолданылатын барлық тыңайтқыштардың топтары:

- A) биохимиялық
- B) физикалық
- C) химиялық
- D) биологиялық
- E) бактериялық
- F) физиологиялық
- G) органикалық

23. Калийдің жетіспеуінің нәтижелері:

- A) синтетикалық үрдістерді бәсеңдетеді
- B) жапырақтар өте жұқа болады
- C) ақуыздық алмасу бұзылады
- D) фотосинтез процесін нашарлатады
- E) сахароза мөлшері төмендейді

24. Екпе көшеттерін ашық питомниктерде өсірумен салыстырғанда жылыжайларда өсірудің артықшылықтары:

- A) көшеттердің фотосинтез қарқындылығы бәсеңдейді
- B) көшеттердің суды буландыруы артады
- C) екпе көшеттерінің аудан бірлігі шығымы 4-7 есе кемиді
- D) стандартты көшет материалын өсіру мерзімі бір жылға қысқарады
- E) көшеттердің суды буландыруы жоғары болады

25. Екпе көшеттерді полиэтилен астында өсіру кемшіліктері:
- A) пленка астында ауа ылғалдылығының орташа болуы
  - B) пленка астында ауа ылғалдылығының төмендеуі
  - C) суару шығынының артуы мен зияндылығы
  - D) пленка астында ауа ылғалдылығының артуы
  - E) жылу шығынының артуы мен көбеюі
  - F) пленка астында ауа температурасының төмендеуі

**Орман питомниктері
ПӘНІ БОЙЫНША
СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**

Орман шаруашылығы

1. Іле Алатау орманының басты маңыздылығы:

- A) техникалық өнімділігі
- B) өсімдіктерді ғылыми зерттеу
- C) шипалық сауықтыру
- D) әсемдік және көгалдандыру
- E) орман өнімдері

2. Түбір өскінімен жақсы көбейетін ағаш түрлері:

- A) шаған
- B) майқарағай
- C) емен
- D) қарағай
- E) қарақат
- F) татар үйеңкісі
- G) қайың

3. Өсімдіктер көмірқышқыл газын сіңіру және хлорофилл құрау үшін пайдаланатын күннің түрлі сәулелері:

- A) қоңыр
- B) көгілдір
- C) қызыл
- D) қызғылт-сары
- E) көк

4. Топырақтың құнарлығына талғампаз мегатрофты ағаштар:

- A) арша
- B) майқарағай
- C) шамшат
- D) қотыр қайың
- E) тау қарағай
- F) үйеңкі

5. Ағаш түрлерінің жарық сүйгіштігін сүрекдің сыртқы белгілері бойынша анықтау:

- A) ағаш желегінің тығыздығы
- B) топырақтың жарықтану дәрежесі
- C) жапырақтардың қалың болуы
- D) топырақтың ылғалдану дәрежесі
- E) өркеннің даму қарқыны
- F) ағаш желегінің ұзындығы
- G) өскіннің шығымдылығы

6. Өсімдіктерде бүршіктердің өсуі мен дамуына пайдаланатын күннің түрлі сәулелері:

- A) жасыл
- B) көк
- C) көгілдір
- D) сары
- E) қызыл
- F) қоңыр
- G) қызғылт-сары

7. Ағаш және сүрекдің жарық сүйгіштігінің сыртқы белгілері:

- A) ағаш желегінің ұзындығы
- B) даму жылдамдығы
- C) табиғи сиреудің жылдамдығы
- D) діңдердің бұтақшалардан тазару
- E) өсу жылдамдығы

8. Сұлатпа сабақтар арқылы көбейетін ағаш түрлері:

- A) шырша
- B) емен
- C) кара қандыағаш
- D) татар үйеңкісі
- E) қайың
- F) майқарағай
- G) қарағаш

9. Орманның табиғи жаңаруына ықпал ететін шаралар:

- A) түбіртекке отырғызу
- B) топырақтың бетін қопсыту
- C) ағаштарды құлату
- D) өскіндерді сақтау
- E) ағаш қалдыру
- F) бұтақтарды кесу
- G) кеспе ағашқа бөлу

10. Мезотрофты ағаштар:

- A) қотыр қайың
- B) үлпек қайың
- C) қара қандыағаш
- D) дала үйеңкісі
- E) шамшат
- F) үшкір жапырақты үйеңкі

11. Күту үшін кесу жұмыстарын ұйымдастыру шаралары:

- A) технологиялық картаны құру
- B) шығындарды азайту
- C) ағаштарды дайындау
- D) учаскелерді таңдау
- E) жұмысшыларды дайындау
- F) учаскелерді жіктеу
- G) машиналарды дайындау

12. Бұтақтылық қажетті сүрек шикізатының сапасын төмендететін үлкен ақау болып табылады:

- A) іске жарамды ағаш алуда
- B) төмен сортты кесілген ағаш алуда
- C) құрылыс материалдарын алуда
- D) жоғарғы сортты жиһаз өндірісі өнімін алуда
- E) жоғары сортты кесілген ағаш алуда
- F) ағаш құтыларды жасау өндірісінде

13. Пісіп жетілудегі сүректіндерде байқалатын көріністер:

- A) діңдік саңырауқұлақ ауруларымен зақымдану қаупі бәсеңдейді
- B) күшті желдің әсерінен құлау қаупі бәсеңдейді
- C) діңдік ауруларымен зақымдану қаупі күшейді
- D) діңдік саңырауқұлақ ауруларымен зақымдану қаупі күшейді
- E) діңдердің бұтақтардан тазару процесі айқын көрінбейді
- F) діңдік ауруларымен зақымдану қаупі бәсеңдейді
- G) күшті желмен құлау қаупі күшейе түседі

14. Ертіс өңірінің құмды-қарағайлы ормандары:

- A) аралас шөпті көктерек ормандары
- B) шоқ тоғайлы қайың орманы
- C) қиякөленді көктерек ормандары
- D) талды қайың ормандары
- E) шөптесін қарағай орманы
- F) бұталы қарағай орманы

15. Г.Ф. Морозов бойынша орман алқаптарының типі:

- A) жоғарғы және төменгі бонитетті
- B) қазіргі заманауи
- C) тарихи қалыптасқан
- D) аналық және уақытша
- E) қылқанды және жапырақты
- F) толымдылық бойынша

16. Қалдырылатын тұқымдық ағаштарының санына әсер етеді:

- A) өскіннің жоқ болуы
- B) жауын-шашын мөлшері
- C) өскіннің алқаптағы таралуы
- D) ағаш кесетін жер ұзындығы
- E) ағаш кесетін жер ені

17. Шоғырлап кесулерде кейінгі табиғи жаңартуға топыраққа әсер ету арқылы ықпалдасу:

- A) табиғи жаңару үшін топырақты жырту
- B) табиғи жаңару үшін топырақты тырмалау
- C) топырақтың минералдық қабатын ашу
- D) органикалық бөлігін минералдықпен араластыру
- E) тиісті микрорельефті пайдалану

18. Үш жылда бір мол жеміс беретін бірінші шамадағы ағаш тұқымдастары:

- A) шырша
- B) емен
- C) қайың
- D) шамшат
- E) жиде
- F) үйеңкі

19. Орманды қосымша пайдалану:

- A) құс өсіру
- B) мал жаю
- C) орман өсіру
- D) сүрек дайындау
- E) егін егу
- F) көкөністер өсіру

20. Қазақстан Республикасы аумағындағы ағаш түрлерінің жарық сүйгіштік дифференциалдық шкаласы бойынша жартылай көлеңкеге төзімді ағаш түрлері:

- A) дала үйеңкісі
- B) кәдімгі мойыл
- C) көктерек
- D) кәдімгі шегіршін
- E) кәдімгі емен

21. П.С. Погребняктың ылғалды талап етуі бойынша ағаш түрлерін жіктеуіндегі гигрофиттер:

- A) кәдімгі емен
- B) сұр тал
- C) қара қандыағаш
- D) қарағаш
- E) жөке
- F) шамшат
- G) үшкір жапырақты үйеңкі

22. Мал азығы ретінде жас өркендері құнды ағаштар:

- A) көктерек
- B) шырша
- C) балқарағай
- D) жөке
- E) самырсын

23. Жас өркендері мал азығы ретіндегі құнды тұқымдастар:

- A) туя
- B) қайың
- C) қарағаш
- D) үйеңкі
- E) шегіршін

24. Мемлекеттік орман қорын күзету мен қорғаудың негізгі міндеттері:

- A) құрғақ кеуіп қалған ағаштарды жинау
- B) ормандарда саңырауқұлақтарды жинауды ұйымдастыру
- C) орман өрті пайда болғанда дер кезінде хабарлау
- D) орманды алқаптарды көбейту
- E) ормандарды тиімді пайдалану
- F) орман зиянкестері ошақтарын дер кезінде анықтау

25. Жануы өте жоғары ормандар:

- A) шамшат ормандары
- B) шырша ормандары
- C) қайың ормандары
- D) қандыағаш ормандары
- E) қарағай ормандары
- F) балқарағай ормандары

**Орман шаруашылығы
ПӘНІ БОЙЫНША
СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**

Орман өсімдіктері

1. Өсу орны жағдайларының типтерін және экономикалық мақсатқа лайықтылықты ескере екпе орман қоры алқаптарының әрқайсысы үшін анықталатын екпе орман жұмыстарының сипаты:
  - A) Тұқымдардың өнгіштігі
  - B) Араласу сұлбелері
  - C) Дәндердің тазалығы
  - D) Дәндердің сапасы
  - E) Ағаш тұқымдарын іріктеп алу

2. Республика аумағының ормандығын негізгі арттыру ауыл шаруашылық пайдалануындағы жерлердің орман мелиорациясы есебінен қарастырылуы керекті шаралар:
  - A) Жайылымдық жерлерде қорғаныш орман екпе ағаштарын құру
  - B) Қолайсыз жерлер мен құмды алаптарда ағаш өсіру
  - C) Егістікті қорғайтын орман алқаптарын құру
  - D) Қолайлы жерлер мен құмды алаптарда ағаш өсіру
  - E) Құнарлы жерлерде ағаш өсіру
  - F) Шабындықдық жерлерде қорғаныш орман екпе ағаштарын құру

3. Екпелер тығыздығының дұрыс таңдалуына тәуелді:
  - A) Топырақтың құнарлығы
  - B) Тікпе көшеттерінің жетілуі
  - C) Екпе ағаштардың қалыптасуы
  - D) Қатарлардағы екпелердің бөрікбастарының тоғысу мерзімдері
  - E) Екпе ағаштарының өсуі

4. Жоғары өнімді екпе ағаштары өсіруде тіршілігі үшін қажетті факторлар:
  - A) Қышқылды орта
  - B) Қоректік заттар
  - C) Көлеңкелі жағдай
  - D) Салқындық
  - E) Жылу

5. Топырақты жырту тереңдігі:

- A) 15 см
- B) 12 см
- C) 7 см
- D) 5 см
- E) 35 см

6. Топырағы ішінара өңделетін алқаптар:

- A) Тыңайған жерлер
- B) Қара топырақтар
- C) Тың жерлер
- D) Өртендер
- E) Сортаңдар

7. Тұқымдарды себуге дайындаудың ең көп тараған тәсілдері:

- A) Тұқымды себу орнына тасымалдау
- B) Тұқымды кептіру
- C) Тұқымды тоңазыту
- D) Тұқымды өнгіштікке тексеру
- E) 1000 дәннің салмағын өлшеу
- F) Тұқымды бөктіру
- G) Тұқым қабығын жұқарту

8. Жасы 5 жыл және одан үлкен аз бағалы екпе ағаштарын реконструкциялау үшін негіз болып табылатын ормандардың нысаналы пайдалану бағытына сәйкес келмейтін қасиеттері:

- A) Өнімділік
- B) Жапырақтылығы
- C) Жасына күтілетін сабақтану
- D) Тамырлардың жан-жағына таралуы
- E) Толықтық
- F) Биіктік
- G) Құрамы

9. Сексеуілді тұқымдар себу арқылы өсіреді, бұны түсіндіретін жағдайлар:

- A) Сексеуілді өсірудің қиындығы
- B) Тікпе көшеттерінің өспеуі
- C) Екпе орман жұмыстарының көп көлемі
- D) Шөлдің қатал жағдайлары
- E) Орман шаруашылығы кәсіпорындарының сексеуілдің екпе көшеттерін отырғызуға арналған екпе орман техникасымен нашар жабдықталғандығы
- F) Кәсіпорындардың техникамен жақсы жабдықталғандығы

10. Тұқымдар тереңірек сіңірілетін жағдайлар:

- A) Көктемгі себуда жеңіл топырақтарда
- B) Күзгі себуда жеңіл топырақтарда
- C) Жазғы себуда ауыр топырақтарда
- D) Құғақшылық жағдайларында
- E) Күзгі себуда дымқыл топырақтарда
- F) Ылғалдылық жағдайларында
- G) Күзгі себуда құрғақ топырақтарда

11. Себуге қарағанда отырғызу ұсынылатын топырақтар:

- A) Ластанған топырақтар
- B) Жел эрозиясына ұшырамаған
- C) Жел эрозиясына ұшыраған
- D) Су эрозиясына ұшыраған
- E) Құрғақ топырақтар

12. Екпе ормандарын отырғызу әдісімен құрғандағы жағымды нәтижелерді алуда сақталатын жағдайлар:

- A) Отырғызылатын материал стандартты болмау керек
- B) Себілетін дәндерді іріктеу керек
- C) Отырғызылатын материалды кеш отырғызу керек
- D) Топырақ түпкілікті дайындалуы керек
- E) Отырғызылатын материалды кеуіп қалудан сақтау керек
- F) Себілетін дәндер стандартты болу керек
- G) Отырғызылатын материалды ерте отырғызу керек

13. Отырғызудың себуден артықшылықтары:

- A) Отырғызылған екпе көшеттер шөптесін өсімдіктен аз зиян шегеді
- B) Отырғызылған тікпе көшеттер топырақтың жоғарғы қабаттарының өте құрғап кетуінен аз зиян шегеді
- C) Отырғызылған тікпе көшеттер шөптесін өсімдіктен көп зиян шегеді
- D) Отырғызу технологиясы себу технологиясынан оңайырақ
- E) Отырғызылған екпе көшеттер шөптесін өсімдіктен көп зиян шегеді
- F) Екпе және тікпе көшеттері отырғызғаннан кейінгі алғашқы жылдары өскіндерге қарағанда жай өседі
- G) Екпе және тікпе көшеттері отырғызғаннан кейінгі алғашқы жылдары ауа-райының қолайсыз жағдайларын ауыр көтереді

14. Екпе ормандарын механикаландырылған күтіп-баптауларын жүргізу үшін арналған орман қопсытқыштары:

- A) КПЭ-3,8
- B) КШ-3,6
- C) КЛБ-1,7
- D) КПШ-9
- E) КПШ-5
- F) КЛД-1,8
- G) КДС-1,8

15. Екпе орман өндірісінің ұзақтығына әсер ететін жағдайлар:

- A) Отырғызылатын материалдың жасы
- B) Отырғызылатын материалдың сапасы
- C) Топырақтың құнарлығы
- D) Екпе орман алқабының категориясы
- E) Себілетін материалдың сапасы
- F) Топырақ ылғалдылығының мөлшері
- G) Аурулардың болуы

16. Екпе ормандарды күтіп-баптаудың тиімді, бірақ экологиялық жағынан жағымсыз тәсілі ретінде арборицидтерді қолданғандағы жасанды екпе ағаштарын өңдеу түрлері:

- A) Біртекті жерді өңдеу
- B) Тұтас өңдеу
- C) Жолақты өңдеу
- D) Қабаттап өңдеу
- E) Негізгі өңдеу

17. Үлгілі алқаптарының материалдарын талдау негізінде анықталатын жағдайлар:

- A) Екпе ормандарының жасы
- B) Орман өсіру жағдайларының түрі
- C) Отырғызу жиілігі
- D) Топырақ құнарлығы
- E) Арамшөптермен ластануы
- F) Ағаштардың сапасы
- G) Түрлік құрамы

18. Қазақстанның орманды дала орман өсіру аймағында екпе ормандардың орманмен қамтылған ауданға аударғандағы жасы 4 жыл болатын тұқымдар:

- A) Қарағай
- B) Терек
- C) Қайың
- D) Майқарағай
- E) Емен
- F) Шаған

19. Орманды дала аймағының шоқ тоғайлы қайыңды ормандарындағы ұсынылатын қарағайдың екпе ормандары түрлерінің екпе орман алқабының «А» категориясына жататын екпе ормандарының түрлері және тұқым құрамы:

- A) Қайыңды – қарықтар бойына (10Қ)
- B) Қарағайлы биотопты (10Қ)
- C) Қарағайлы-жалпақ жапырақты – топырақты тегіс өңдеумен (8Қ2Ж)
- D) Қарағайлы-қайыңды-бұталы – топырақты тегіс өңдеумен (6Қар2Қай2Б)
- E) Қарағайлы – қарықтар бойына (10Қ)

20. Алдын-ала екпе ормандардың әсерінен жүретін процестер:

- A) Екпе ормандардың өнімділігі артады
- B) Сүрек тұқымдарының қажетті емес ауысуы жүреді
- C) Екпе ағаштарының өнімділігі төмендейді
- D) Сүрек тұқымдарының қажетті ауысуы жүрмейді
- E) Екпе ағаштарының биіктігі артады
- F) Орманның жаңа буының өсіру мерзімі ұзарады

21. Кенді Алтайдың күңгірт қылқан жапырақты ормандары үшін ұсынылатын екпе ормандары түрлеріндегі арасы 2,5-3 м, ені 1,5-2,0 м жолақтармен топырағы өңделетін екпе ормандарының түрлері және тұқым құрамы:

- A) Майқарағайлы – жолақтармен (10М)
- B) Қарағайлы екі амалды – жолақтар бойына (10Қ)
- C) Шыршалы-қайыңды – жолақтармен (5Ш5Қ)
- D) Қарағайлы-қайыңды – енді жолақтар бойына (7Қар3Қай)
- E) Шыршалы – соқалы қарықтар бойына (10Ш)
- F) Майқарағайлы – соқалы қарықтар бойына (10М)

22. Өзен аңғары ормандарында ұсынылатын екпе ормандар түрлерінде қатарлар арасындағы және қатарлардағы арақашықтық 3 x 1 м болатын екпе ормандарының түрлері және тұқым құрамы:

- A) Еменді-шағанды – топырақты тегіс өңдеумен (5Е5Ш)
- B) Теректі – жолақтар бойына (10Т)
- C) Еменді – алаңдармен жиі себу (10Е)
- D) Теректі – топырақты тегіс өңдеумен (10Т)
- E) Шағанды – топырақты тегіс өңдеумен (10Ш)
- F) Шағанды – жолақтар бойына (10Ш)

23. Солтүстік Тянь-Шаньның таулы ормандарында ұсынылатын шыршалы екпе ормандар түрлеріндегі отырғызатын орындарды орналастыру тәсілі алаңның ортасында болатын екпе ормандарының түрлері және тұқым құрамы:

- A) Шыршалы-қарағайлы саты тәрізді алаңдар бойына (8Ш2Қ)
- B) Шыршалы-шетенді – алаңдар бойына (8Шы2Ше)
- C) Шыршалы – саты тәрізді алаңдар бойына (10Ш)
- D) Шыршалы-қарағайлы алаңдар бойына (7Ш3Қ)
- E) Шыршалы-шетенді – ішінара екпе ормандарында саты тәрізді алаңдар бойына (10Ш)
- F) Шыршалы – ішінара екпе ормандарында саты тәрізді алаңдар бойына (10Ш)

24. Топырақ жағдайларына байланысты Солтүстік Қазақстанның далалы жеріндегі шоқ ормандарында енгізуге болатын тұқымдар:

- A) Орташа механикалық құрамды күлгіндеу топырақтарында - көктерек
- B) Жеңіл механикалық құрамды қопа топырақтарында - мырзатерек
- C) Ауыр механикалық құрамды орманның күңгірт сұр және сұр, сілтісізденген қара топырақтарында - сібір шыршасы
- D) Жеңіл механикалық құрамды шөгінді топырақтарында - ақтерек
- E) Ауыр механикалық құрамды құба топырақтарында - актораңғы
- F) Ылғалды төмен орналасқан жерлері бойынша сілтісізденген қара топырақтарында - бальзам иісті және лавр жапырақты теректері

25. Екпе ағаштарын реконструкциялаудың дәліз тәсіліне кіретін шаралар:
- A) Екпе ағаштарында алдын-ала кесу жұмыстарын жүргізіп, дәліздер жасау
  - B) Бұталы қопаларды жаппай томардан тазартып тегістеу
  - C) Бұталы қопаларды толық ауыстыру
  - D) Аз бағалы екпе ағаштарын толық ауыстыру
  - E) Қатараралықтардағы арамшөптерді жою
  - F) Аз бағалы екпе ағаштарын жаппай томардан тазартып тегістеу

**Орман өсімдіктері
ПӘНІ БОЙЫНША
СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ**